

Politik for ansvarlige investeringer

Bestyrelsen for PFA Asset Management A/S tiltræder hermed vedhæftede Politik for ansvarlige investeringer.

Politikken træder i kraft for PFA Asset Management A/S ved bestyrelsens godkendelse.

---oOo---

Således godkendt af bestyrelsen for PFA Asset Management A/S på bestyrelsesmødet den 19. august 2019.

Politik for ansvarlige investeringer

Formål

PFA's politik for ansvarlige investeringer sætter rammen for det samfundsansvar, PFA ønsker at tage som en aktiv investor. Miljø-, sociale og ledelsesforhold (ESG-data) integreres i investeringsprocessen, og vi prioriterer arbejdet med aktivt ejerskab, da det er vores holdning, at vi på langt sigt skaber de bedste resultater for vores kunder ved at investere i ansvarlige og bæredygtige forretningsmodeller.

PFA vurderer naturligvis også traditionelle økonomiske parametre, som selskabernes produkter samt produktions- og markedsforhold, når vi investerer. Vi lægger således vægt på, at virksomhederne har en god selskabsledelse og er baseret på en bæredygtig forretningsmodel. Samtidig er det vigtigt, at de virksomheder, vi investerer i har forhold for medarbejdere, samarbejdspartnere og miljø, der lever op til OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's konventioner og retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Politik for ansvarlige investeringer gælder for alle PFA's investeringsbeslutninger. Det vil sige ved investering i aktier, i kreditobligationer udstedt af selskaber, ved ydelse af lån til selskaber, ved ejendomsinvesteringer eller ved alternative investeringer i unoterede selskaber og projekter. Politikken gælder også ved investeringer i statsobligationer, hvor det er det udstedende land, der vurderes.

1. Internationale principper og konventioner

PFA baserer sin politik for ansvarlige investeringer på internationale standarder og principper. Det vedrører bl.a. globale retningslinjer for, hvordan man som ansvarlig investor arbejder med menneskerettigheder, klima og miljø. Det gælder også FN's 17 mål for bæredygtig udvikling, hvor PFA som investor vil bidrage særligt til at realisere en række af målene. PFA ønsker at fremme arbejdet med at integrere ansvarlighed i investeringsprocessen samt at være transparente om både proces og resultater. Arbejdet tager udgangspunkt i:

- De FN-understøttede principper for ansvarlige investeringer, PRI.
- FN Global Compacts 10 principper for efterlevelse af menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption.
- FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv med udgangspunkt i rettighederne fra International Bill of Human Rights.
- OECD's vejledning 'Responsible Business Conduct for Institutional Investors', med henblik på implementering og prioritering af due diligence af negativ påvirkning af samfundet.
- Parisaftalen, der blev indgået under COP21, med henblik på reduktion af drivhusgasser.
- OECD's Base Erosion and Profit Shifting action plan (BEPS), der sigter efter at lukke skattehuller og forebygge dobbelt beskatning og dobbelt ikke-beskatning.

2. Ansvarlighed som en del af risikovurderingen

PFA ønsker at sikre, at principperne for ansvarlighed integreres gennem hele investeringsprocessen, herunder også som et led i risikovurderingen af en investering. Denne form for due diligence baseres på tilgængelige data, ESG analyser, viden om særlige forhold i de enkelte brancher og i de enkelte virksomheder, projekter eller lande.

Politik for ansvarlige investeringer

---

3. PFA Responsible Investment Board – (RI Board)

PFA's RI Board overser efterlevelsen af politik for ansvarlige investeringer i PFA, drøfter relevante dilemmaer og kan som en yderste konsekvens indstille til eksklusion af lande til PFA's koncerndirektion. RI Boardets rolle og opgaver er beskrevet i kommissorium for RI Boardet, som er et bilag til denne politik. PFA's koncerndirektør er formand for RI Boardet, som derudover består af ledende medarbejdere i PFA Asset Management, direktør for Koncernkommunikation & Eksterne Relationer og Corporate Responsibility Manageren.

4. Aktivt ejerskab

PFA vil være en aktiv ejer, der ønsker at påvirke virksomhederne, vi investerer i, i retning af en langsigtet, bæredygtig og ansvarlig værdiskabelse. Vores aktive ejerskab består af en række forskellige indsatser i forhold til at følge op på og påvirke et selskabs adfærd og strategi. PFA's aktive ejerskab indebærer blandt andet:

Integrering af ESG-data:

PFA indsamler data om et givent selskabs miljø-, sociale og ledelsesforhold. Denne data er central i vurderingen af behovet for en eventuel dialog med det givne selskab inden en investering foretages.

Code of Conduct:

PFA har formuleret en Code of Conduct til finansielle samarbejdspartnere, som er afsat for en dialog med dem om de forventninger vi har til ansvarlig forretningspraksis, når vi investerer og samarbejder.

Stemmeafgivelse:

PFA stemmer på danske selskabers generalforsamlinger og på relevante udenlandske selskabers generalforsamling. Stemmeafgivelse på danske selskabers generalforsamlinger håndteres internt af PFA. Afstemning på udenlandske generalforsamlinger foretages i samarbejde med en ekstern leverandør. Det er PFA, der i hvert enkelt tilfælde beslutter, om der stemmes, og hvad der stemmes.

Monitorering og screening:

PFA monitorerer og screener løbende sine investeringer og er i dialog med selskaber og eksterne forvaltere som en del af denne proces.

Evaluering af selskaber:

PFA evaluerer et givent selskab, hvis der er tvivl om, hvorvidt selskabet agerer i overensstemmelse med PFA's politik. I den proces indgår dialog med relevante parter.

Aktiv ejerskabsdialog:

PFA starter en aktiv ejerskabsdialog, hvis et selskabs aktiviteter bryder med PFA's politik. PFA prioriterer dialog med selskabet direkte eller gennem den eksterne forvalter, hvis investeringen er foretaget af en sådan. Det er første skridt for at forsøge en påvirkning af selskabet til en ændret praksis. PFA vurderer hvor alvorlig et brud er, samt omfanget og frekvensen. Det er PFA's erfaring, at en koordineret indsats med andre investorer har den største effekt. Derfor indgår PFA gerne i samarbejde med andre investorer om en fælles aktiv ejerskabsdialog. PFA bedriver ikke aktivt ejerskab ved investering i statsobligationer.

Politik for ansvarlige investeringer

Eksklusion:

PFA har en eksklusionsliste, der kommunikerer hvilke selskaber PFA ikke ønsker at investere i. Hvis PFA vurderer, at det er overvejende sandsynligt, at et selskab, der bryder PFA's politik ikke ønsker eller evner at forbedre forholdene, vil det føre til eksklusion.

Forretningsgang for aktivt ejerskab:

PFA's principper for at føre aktiv ejerskabsdialog med selskaber er beskrevet i en forretningsgang.

Rapportering og opdatering af pfa.dk:

PFA rapporterer årligt om arbejdet med aktiv ejerskabsdialog og stemmeafgivelse. PFA opdaterer løbende sin log på pfa.dk om fremdriften i den ejerskabsdialog, PFA selv fører direkte med udvalgte selskaber.

Eksklusionslisten på pfa.dk opdateres løbende.

5. Integrering af klima- og miljøhensyn

PFA ønsker at integrere miljø- og klimahensyn i investeringsprocessen. Det sker ved at:

- vurdere den miljømæssige og bæredygtige forretningsvinkel i PFA's investeringer.
- Sætte fokus på ejendomsporteføljernes energiforbrug.
- Undgå at investere i de selskaber, der modarbejder målene fra Paris-aftalen ved COP2.1
- Vurdere muligheder for, at investere i rentable projekter indenfor vedvarende energi eller i selskaber, der producerer produkter, som bidrager til mere miljøvenlige løsninger

6. Integrering af ansvarlig skattepraksis

PFA tager afstand fra aggressiv skatteplanlægning, og vi forudsætter at selskaber, som vi investerer i, på samme måde tager afstand herfra.

PFA tager udgangspunkt i en forventning om, at selskaber ønsker at være transparente om deres aktiviteter. PFA bakker op om transparenstiltag som land-for-land rapportering og ønsker selv at være transparente i det omfang konkurrenceforhold tillader det.

I arbejdet for at sikre en ansvarlig skattepraksis forholder PFA sig aktivt til:

- om en jurisdiktion på investeringstidspunktet tilslutter sig rapporteringsstandarder som CRS eller FACTA
- EU's sortliste over lande, der ikke er samarbejdsvillige om skattespørgsmål

På noterede investeringer har PFA en proces for screening af selskabers efterlevelse af BEPS samt en proces for aktiv ejerskabsdialog, som koordineres af PFA's RI Board.

For unoterede investeringer har PFA en proces, som inkluderer skatte due diligence, der bl.a. gennemgår struktureringen af investeringen med henblik på, at sikre at investeringen efterlever PFA's skattepolitik og PFA's retningslinjer for implementering af ansvarlig skattepraksis i investeringsprocessen.

Politik for ansvarlige investeringer

---

7. Screening af investeringer

PFA's aktie- og obligationsinvesteringer screenes løbende. Screeningen baseres på efterlevelse af de internationale konventioner og principper, som denne politik er baseret på. Herunder også om selskabet modarbejder Paris-aftalen om reduktion af drivhusgasser og i henhold til OECD's BEPS handlingsplan har en ansvarlig skattepraksis.

For så vidt angår investering i statsobligationer defineres PFA's investeringsunivers ud fra kriterier, der tager udgangspunkt i landenes overholdelse af internationale principper med udgangspunkt i FN Global Compact. PFA opstiller således kriterier for vurderingen af landenes udvikling, økonomiske forhold, menneskerettigheder samt graden af demokrati og korrupsion i landet. Der screenes løbende for overholdelse af kriterierne, og hvis landescreeningen viser, at der er tvivl om et lands investerbarhed, udarbejdes en afklarende analyse.

Screening af PFA's porteføljer og dialog med selskaber og eksterne forvaltere kan helt eller delvist foretages af en ekstern samarbejdspartner. Dog er det PFA, der til enhver tid har ansvaret for sine investeringer og eventuelle eksklusioner.

8. PFA opretholder en eksklusionsliste

Selskaber, der systematisk og vedvarende overtræder PFA's politik, ekskluderes fra PFA's investeringsunivers. Et selskab kan tages op til genovervejelse, hvis det kan påvises, at selskabet har ændret sin praksis.

PFA ønsker ikke at investere i selskaber, der producerer kontroversielle våben som klyngevåben, anti-personelle landminer og atomvåben. Over for denne selskabstype fører vi en ikke-involveringsstrategi, og vi ekskluderer dem systematisk fra alle investeringsaktiviteter. PFA ekskluderer selskaber, som er i konflikt med følgende traktater og konventioner:

- FN-konventionen for visse konventionelle våben (CCW herunder protokoller I-V).
- FN-konventionen mod biologiske våben (BWC).
- FN-konventionen mod kemiske våben (CWC).
- FN-konventionen mod anti-personelle landminer (Ottawa-konventionen).
- FN-konventionen mod klyngevåben (Oslo-konventionen).

PFA ekskluderer også lande, som enten er underlagt internationale sanktioner imod statsgæld, eller som PFA har vurderet som ikke investeringsegnede.

Eksklusionslisten revideres hvert halve år og opdateres på pfa.dk, når der sker ændringer.

9. Betingelser for at blive slettet fra PFA's eksklusionsliste

En virksomhed fjernes fra eksklusionslisten, hvis den opfylder vores kriterier for inklusion:

1. Overtrædelsen, som selskabet er indberettet for, er bragt til ophør.
2. Selskabet har håndteret den indberettede hændelse og dens konsekvenser på en ansvarlig måde.
3. Selskabet har taget de nødvendige skridt i retning af forbedrede rutiner og for at forhindre fremtidige overtrædelser.
4. Selskabet kan dokumentere sine tiltag og forbedringer.

Politik for ansvarlige investeringer

---

10. Hvis et land skal inkluderes som investeringseget, forudsætter det som minimum, at:

1. Internationale sanktioner mod landes statsgæld er blevet løftet.
2. De kritisable forhold, som PFA har identificeret, er væsentlig forbedret, og at det kan dokumenteres.

11. Rapportering og transparens om arbejdet med ansvarlige investeringer

PFA vil som ansvarlig investor bidrage til at fremme arbejdet med ansvarlige investeringer. Det sker ved at deltage i netværk og branchearbejde på området samt ved årligt at rapportere om det i rapporten 'Samfundsansvar i PFA' og på pfa.dk.

For at skabe transparens om PFA's arbejde med aktiv ejerskab og ansvarlig investeringer, vil PFA på pfa.dk halvårligt offentliggøre den samlede liste af:

- Aktieinvesteringer og obligationsinvesteringer.
- Og hvor PFA har konstateret brud på nærværende politik, og der er påbegyndt en dialog med selskabet.

Desuden vil PFA løbende opdatere på pfa.dk:

- Eksklusionslisten over de selskaber PFA har valgt at frasælge samt årsagen til frasalg og eksklusion.
- Log over de selskaber, som PFA er i aktivt ejerskabs dialog med samt fremdriften i dialogen.

PFA's RI Board kan i arbejdet med at overvåge implementeringen udarbejde retningslinjer, der understøtter denne politik. Retningslinjerne offentliggøres sammen med politik for ansvarlige investeringer på pfa.dk.

Denne politik er vedtaget af bestyrelsen i PFA Holding den 20. juni 2019.